

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 614/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Viliamom Čobirkom, advokátom, Klincová 35, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 56/2021 z 8. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 56/2021 z 8. novembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 41 T 56/2020 z 18. augusta 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, trest prepadnutia vecí, protitoxikomanické liečenie a ochranný dohľad. Okresný súd uznal za vinných aj dvoch ďalších obžalovaných, ktorým bol uložený trest domáceho väzenia.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 9 To 38/2020 z 28. októbra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) na podklade odvolania príslušného prokurátora proti výroku o uložených trestoch zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste sťažovateľa a na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám uložil sťažovateľovi podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), l) a n) Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona *per analogiam* trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 8 mesiacov a trest prepadnutia veci. Nestotožnil sa s argumentáciou okresného súdu o použití § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu, keď sám nevzhladol žiadne mimoriadne okolnosti, ktoré by predstavovali dostatočný základ na jeho využitie.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v predmetnej trestnej veci mu mal byť uložený súhrnný trest (1), že vyjadrenie prokurátora k dovolaniu bolo doručené iba jemu, avšak nie jeho obhajcovi (2), a že najvyšší súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho tvrdením o tom, že rozsudok v inej trestnej veci proti nemu je nulitným právnym úkonom (3).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vyjadriť sa k všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa v jeho trestnej veci.

7. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

8. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď

vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

9. Základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy zodpovedá právu na rovnosť zbraní, ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 414/2015). Jeho podstata spočíva v tom, že účastníkovi je poskytnutá primeraná možnosť prezentovať svoju vec za podmienok, ktoré ho neznevýhodnia zoči-voči druhému účastníkovi (pozri rozsudok vo veci Faig Mammadov proti Azerbajdžanu z 26. 1. 2017, sťažnosť č. 60802/09, bod 19).

10. Ústavný súd tiež judikoval, že aplikácia princípu rovnosti zbraní v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania. Z toho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd popri rovnosti účastníkov konania musí totiž zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08).

11. S ohľadom na už uvedené východiská ústavný súd napadnuté uznesenie preskúmal a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná.

12. Pokiaľ ide o prvú a tretiu námietku sťažovateľa (bod 5 tohto uznesenia), najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (s. 5 a nasl.) uviedol, že sťažovateľom vytýkaná vada neuloženia súhrnného trestu (ale dvoch samostatných trestov, pozn.) by mohla napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia), nie však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vymedzený sťažovateľom (uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby). K možnému uloženiu súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona s odkazom na svoju judikatúru (R 41/1968, R 52/1971, R 34/1965) ďalej najvyšší súd upresnil, že pod pojmom odsudzujúci rozsudok prvého stupňa za iný trestný čin sa rozumie prvý odsudzujúci rozsudok o inom trestnom čine, a to bez ohľadu na to, že v riadnom alebo mimoriadnom opravnom konaní bol tento rozsudok zrušený, pokiaľ opravné konanie skončilo právoplatným odsúdením páchatel'a. Prvým odsudzujúcim rozsudkom súdu prvého stupňa za iný trestný čin sťažovateľa v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona bol rozsudok okresného súdu sp. zn. 41 T 50/2017 zo 16. januára 2019, ktorý síce bol v konaní o riadnom opravnom prostriedku zrušený, avšak sťažovateľ bol v konečnom dôsledku právoplatne odsúdený, a tak pre aplikáciu § 42 ods. 1 Trestného zákona je rozhodujúci deň vyhlásenia predmetného rozsudku (16. januára 2019). Vo veci sťažovateľa bráni uloženiu súhrnného trestu to, že drogovú trestnú činnosť dokončil 11. novembra 2019, a teda tejto drogovej

trestnej činnosti sa nedopustil ešte pred vyhlásením prvého odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa v inej jeho trestnej veci (16. január 2019). U sťažovateľa preto podľa najvyššieho súdu išlo o recidívu, pri ktorej je uloženie súhrnného trestu vylúčené. Podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona by mohol byť sťažovateľovi uložený súhrnný trest v prípade, ak by bol odsudzovaný za trestnú činnosť, ktorú spáchal skôr, ako bol vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok, teda v okolnostiach tejto veci pred 16. januárom 2019.

13. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší súd venoval námietke sťažovateľa o neuložení súhrnného trestu náležitú pozornosť. Jeho závery považuje ústavný súd v okolnostiach danej veci za dostatočné a presvedčivé.

14. Navyše, sťažovateľ predmetné závery najvyššieho súdu relevantným spôsobom nespochybnil, keď opakovane poukazuje výlučne na dôvody zrušenia prvého rozsudku proti nemu (zrušenie rozsudku okresného súdu sp. zn. 41 T 50/2017 zo 16. januára 2019 z dôvodu, že nebol daný súhlas na zmenu prísediaceho zo strany iného obžalovaného, resp. že zmena prísediaceho nebola dôvodná), avšak vôbec neprihliada na následky vyplývajúce zo skutočnosti, že napokon bol v danej veci právoplatne odsúdený.

15. Pokiaľ ide o poslednú námietku sťažovateľa týkajúcu sa skutočnosti, že jeho obhajcovi nebolo doručené vyjadrenie prokurátora k dovolaniu, z predložených dokumentov vyplýva (s. 4 napadnutého uznesenia), že prokurátor vo svojom vyjadrení k dovolaniu odkázal na nesplnenie zákonných podmienok na uloženie súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), ktorého sa sťažovateľ pred najvyšším súdom domáhal. Zo samotnej ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že vyjadrenie prokurátora k sťažovateľom podanému dovolaniu bolo jeho obhajcovi doručené, avšak doručené mu nebolo vyjadrenie prokurátora k opravenému dovolaniu, ktoré sťažovateľ podal v nadväznosti na skutočnosť, že bol na odstránenie nedostatkov pôvodného podania (dovolania) vyzvaný najvyšším súdom. Sťažovateľ ústavnému súdu neobjasnil, či medzi vyjadrením prokurátora k pôvodnému dovolaniu a jeho vyjadrením k opravenému dovolaniu existoval relevantný obsahový rozdiel. Už vôbec pred ústavným súdom nešpecifikoval, ku ktorým prokurátorom prezentovaným tvrdeniam či skutočnostiam nad rámec poukazu na nesplnenie podmienok podľa § 42 Trestného zákona nemal možnosť vyjadriť sa. Zohľadňujúc tak konkrétne okolnosti danej veci, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ nebol postavený do pozície, ktorá by ho znevýhodňovala vo vzťahu k príslušnému prokurátorovi.

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bližšie neobjasnil (nezdôvodnil) ním namietané porušenie základného práva vyjadriť sa k všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Označené základné právo v podstate stotožňuje s jeho základným právom na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, pričom ústavný súd v predchádzajúcom odseku dospel k záveru, že okolnosti tejto veci nesvedčia v prospech záveru o jeho porušení.

17. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola už pri predbežnom prerokovaní ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu